

Jaarverslag van de Commissie van Toezicht
van Mechelen
Jaar : 2019

A : De leden van de Commissie van Toezicht
Cc : Het centraal Secretariaat van de CTRG

I. De Commissie van Toezicht

A. Samenstelling

Oude commissie :

- Charlot De Decker (voorzitter)
- Frieda Ardies
- Ralf Celen
- Juliette de Bruin
- Yasmina El Boubkari
- Herwig Neefs
- Freya Perdaens
- Ann Swinnen
- Dieter Van Hemelryck
- Mark Wuyts
- Joppe Vereycken (secretaris)

Nieuwe commissie :

- Charlot De Decker (voorzitter)
- Dirk Campsteyn
- Ralf Celen
- Stijn De Hert
- Sarah Debecker
- Yana Demeyere
- Dirk den Breejen
- Luc Knops
- Herwig Neefs
- Dirk Schoenmakers
- Ann Swinnen
- Alice Van Aelst
- Martine Van Gorp
- Joppe Vereycken (secretaris)

Jaarverslag CVT Mechelen 2019

- Roger Vermeulen
- Mark Wuyts (ondervoorzitter)

B. Functioneren

[maandelijkse vergaderingen, bezoeken / maandcommissaris(sen), vergadering met de directie, contact met andere diensten, enz.]

De wijze van functioneren is gelijklopend bij de oude commissie als bij de nieuwe commissie, met dien verstande dat er thans meer commissieleden zijn om de rol van maandcommissaris te vervullen en dat de nieuwe commissie meer ondersteund wordt door de CTRG (op het vlak van studiedagen, format-documenten maandverslag en excel sheet, feed-back inzake concrete klachten,...).

De maandcommissarissen streven naar twee bezoeken per week, aldus meer dan hetgeen voorzien wordt in de basiswet.

In de werking zelf ondervindt het CVT geen onoverkomelijke problemen. De bezoeken verlopen vlot, alsook de maandvergaderingen en de communicatie met directie.

[Maak een lijst van de belangrijkste problemen die de CvT ondervond bij haar werking + geef suggesties van verbeteringen/oplossingen; Vermeld de positieve aspecten van de werking van de CvT]

C. Behandeling van verzoeken van gedetineerde personen / Bemiddeling

[Verschillende manieren waarop de CvT gevat werd, behandeling van verzoeken, bemiddeling, werkmethode, enz.]

Uit de maandelijke verslaggeving blijkt dat het CVT gevat wordt door enerzijds klachten gedeponereerd in de klachtenbus, maar dat het CVT ook aandacht heeft voor de informatie die blijkt uit de registers (inclusief gebruik van de strafcel) en informatie inwint vanuit individuele contacten met gedetineerden en andere actoren van de gevangenis (bijv. directie, bibliotheek, beschermcomité actief in de gevangenis, het centrum,...).

De klachten worden besproken met de directie via de betrokken maandcommissaris, die ofwel langsgaat bij de directie ofwel een e-mail verstuurt. Er volgt feed-back vanuit de directie op korte termijn, zodat de briefing aan de gedetineerde correct en tijdig kan verlopen. De klachten worden pas besproken nadat de gedetineerde daarvan op de hoogte is en daarmee instemt. Indien noch het CVT noch de directie aan een klacht kan verhelpen, wordt het CTRG ingelicht in de mate dat het gaat om een ernstige klacht (bijv. moeilijkheden overplaatsingen naar psychiatrische annex, of staat van de douches na lang stilzitten door regie der gebouwen).

Klachten van medische aard worden door commissielid dr. Knops met de betrokken arts besproken indien nodig.

Jaarverslag CVT Mechelen 2019

D. De Commissie in cijfers

a. Aantal maandelijkse vergaderingen

De commissie van toezicht vergaderde in 2019 11 keer, namelijk:

- *Oude commissie: op 8 januari (5 leden afwezig), 12 februari (4 leden afwezig), 12 maart (4 leden afwezig), 30 april (5 leden afwezig), 28 mei (5 leden afwezig), 25 juni (3 leden afwezig), 6 augustus (5 leden afwezig)*
- *Nieuwe commissie: 24 september (5 leden afwezig), 8 oktober (2 leden afwezig), 5 november (1 lid afwezig) en 3 december (2 leden afwezig)*

b. Aanwezigheid van de leden tijdens de maandelijkse vergaderingen:

c. Aantal bezoeken in de penitentiaire inrichting

d. Aantal ingediende verzoeken van gedetineerde personen

e. Aantal bemiddelingen

Zoals hoger vermeld wordt er gestreefd naar een tweetal bezoeken per week in de gevangenis. Hoe dan ook wordt er ruim meer behaald dan de wettelijke vereiste van 1 x per week. Het aantal en de data thans oplist zou te tijdrovend zijn, zodat daarvoor verwezen wordt naar de maandelijkse verslaggeving. Vanaf 2020 zal dit wel eenvoudiger worden aangezien er met de templates gewerkt wordt vanaf februari 2020.

II. De penitentiaire inrichting – Gevangenis van Mechelen

A. Werking

Sinds 1874 doet de gevangenis van Mechelen dienst als arresthuis met een gesloten regime. Er verblijven ook gedetineerden met middellange straffen. Het regime is er één van beperkte gemeenschap. Dit geldt voor vleugel B en vleugel C.

In vleugel C zitten 10 veroordeelden die overdag in de gevangenis werken. Zij krijgen een aangepast regime waarbij overdag hun celdeur open blijft. Zij beschikken over een gemeenschappelijke ruimte waar zij samen kunnen eten, ontspannen, en zij beschikken over een gezamenlijke keuken, en 2 douches.

B. Opmerkelijke gebeurtenissen / belangrijkste veranderingen binnen de inrichting

Er zijn diverse mogelijkheden tot werken in de gevangenis. Er is een werkhuis, er is uiteraard ook werk voorhanden in de keuken, wasserij, bibliotheek, als poetser, diener,... Gelet op de overbevolking die sedert november 2019 kritisch te noemen is, dient vastgesteld te worden dat er veel gedetineerden om werk vragen maar dat niet kunnen bekomen. Deze klachten zijn toegenomen sedert november 2019.

Jaarverslag CVT Mechelen 2019

De problematiek van stakingen is aanwezig in alle gevangenissen, dus ook in de gevangenis te Mechelen. Bij staking wordt het CVT verwittigd door de directie zodat er dan een maandcommissaris extra kan nagaan of de belangrijkste noden van de gedetineerden gelenigd worden. Dit is grosso modo het geval.

Van zelfmoorden of ontsnappingen in 2019 is het CVT niet op de hoogte.

C. De penitentiaire inrichting in cijfers

a. Gevangenisbevolking (maand per maand)

Uit de maandelijkse verslaggeving blijkt de werkelijke capaciteit zoals geregistreerd bij ieder bezoek van de maandcommissarissen. Geruime tijd schommelde dit tussen de 100 en 120 gedetineerden, maar rond november 2019 begonnen er pieken te ontstaan (bijv. 141 op 28 november 2019)

De scheiding tussen veroordeelden en beklaagden lijkt niet strikt gehanteerd te kunnen worden binnen enerzijds de huidige infrastructuur en anderzijds de gekende overbevolking.

b. Aantal personeelsleden (maand per maand)

Hiervan is het CVT niet op de hoogte en heeft het CVT evenmin registraties bijgehouden. Ingeval van stakingen gebeurt het dat de directeur en de onderdirecteurs een post bemannen op bijv. het centrum.

III. Het toezicht

- Raadpleeg de rubrieken opgelijst in het model maandverslag <https://drive.google.com/open?id=1uyK6CCzdJTN-iDCC1ymEo5dAUxTBiNKh>
- Benadrukken van een thema / onderwerp dat in het bijzonder opgevolgd werd
- Vermeld problematische situaties maar ook goede praktijken
- Vermeld de aanbevelingen die de CvT deed aan de gevangenisdirectie
- Vermeld de follow-up die aan deze aanbevelingen is gegeven]

Voorbeeld van een structuur voor deze sectie :

A. Detentieomstandigheden

a. Geïdentificeerde problematische situaties + goede praktijken

b. Aanbevelingen

Jaarverslag CVT Mechelen 2019

c. Follow-up van aanbevelingen

Aangezien in 2019 nog niet gewerkt werd met de nieuwe template van verslaggeving, is het geen evidente oefening om alle klachten te gaan rubriceren onder deze of gene rubriek, en om daar vervolgens algemene besluitvorming aan te koppelen.

We hebben de vragenlijst inzake strafcellen minutieus ingevuld (najaar 2019).

Eén klacht inzake al dan niet noodzakelijke ingreep, waarvoor al dan niet gerevalideerd diende te worden te Brugge, is herhaaldelijk aan bod gekomen (en nog steeds) maar is in 2019 niet opgelost geraakt, aangezien de gedetineerde diverse informatie krijgt maar er finaal geen beslissing kwam om hem over te plaatsen naar Brugge met oog op intensieve revalidatie na operatie. Bijgevolg is de operatie nog steeds niet uitgevoerd. In 2020 volgen we via de arts binnen onze commissie deze problematiek verder op.

Een andere problematiek betrof de moeizame overplaatsing van een psychisch kwetsbare gedetineerde, die in strafcel diende te verblijven gedurende meerdere dagen alvorens hij naar een psychiatrische annex kon overgeplaatst worden.

Daarnaast is een vaak wederkerende klacht deze aangaande de werkmogelijkheden. Soms wil een gedetineerde werken en staat hij op de lijst, maar bekomt hij geen werkplek op het door hem gewenste ogenblik of tijd.

IV. Advies en informatie voor de CTRG

De problematiek aangaande de moeizame overplaatsing van een psychisch kwetsbare gedetineerde werd overgemaakt aan het CTRG, die bekend is met deze problematiek en laat weten dat een structurele oplossing noodzakelijk is (en het individueel onder de aandacht brengen bij de minister van een individueel probleem geen oplossing biedt voor het structurele probleem).

V. Conclusie(s)

De implementatie van het beklagrecht zonder de aantasting van de bemiddelende functie van het CVT enerzijds, en zonder de aantasting van de onpartijdigheid van de beklagcommissie, vormt een belangrijke uitdaging voor 2020.

Ook het voorzien van voldoende werkmogelijkheden is een prioritaire uitdaging, net zoals het voorzien van een voldoende onderwijsaanbod (ook voor niet anderstaligen).